

VILNIAUS R. ŠUMSKO PAGRINDINĖS MOKYKLOS ETIKOS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus r. Šumsko pagrindinės mokyklos etikos taisyklės (toliau Taisyklės) – dokumentas, apibrėžiantis mokyklos pedagoginių ir nepedagoginių darbuotojų (toliau darbuotojai) elgesio normas, vertybines nuostatas ir reglamentuojantis tarpusavio santykius.

2. Taisyklių paskirtis – padėti darbuotojams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime, bei padėtų jas spręsti.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

4. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

5. **Darbuotojų etika** – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

6. **Etikos normų pažeidimas** – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukiantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

7. **Etikos problema** – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

8. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

9. **Interesų konfliktas** – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

10. **Privatus darbuotojo interesas** – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

11. **Viešieji visuomenės (valstybės) interesai** – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

12. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

13. **Vertybė** – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

14. **Tolerancija** – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. ETIKOS TAISYKLIŲ TIKSLAI IR UŽDAVINIAI:

15. Padėti darbuotojams geriau suprasti, puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, pilietinę atsakomybę.

16. Apsaugoti darbuotojus nuo veiksmų, galinčių pakenkti asmens orumui bei mokyklos bendruomenės prestižui.

17. Užtikrinti, kad visų Mokyklos bendruomenės narių tarpusavio santykiai būtų pagrįsti tolerancijos ir pagarbos vienu kitiems principais.

IV SKYRIUS PAGRINDINIAI PEDAGOGŲ ETIKOS PRINCIPAI

18. Pedagogai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

18.1. **Pagarbos principas** - pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir mokyklos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą

18.2. **Teisingumo principas** - pedagogas pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus;

18.3. **Žmogaus teisių pripažinimo principas** - pedagogas nepažeidžia mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje;

18.4. **Atsakomybės principas** - pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais;

18.5. **Sąžiningumo principas** - pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi mokyklos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktinaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais;

18.6. **Atidos ir solidarumo principas** - vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių) emocinę būseną.

IV. BENDROSIOS DARBUOTOJŲ ETIKOS NUOSTATOS

19. darbuotojų etikos nuostatos:

19.1. **darbuotojai įsipareigoja:**

19.1.1. perteikti tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai, gerbti žmogų, jo teises ir pareigas, mokyklą, Valstybę ir jos institucijas, nesitaikstyti su žmogaus teisės bei orumą pažeidžiančiu elgesiu;

19.1.2. su mokiniais ir visais kitais atvejais būti pagarbus, mandagus ir korektiškas (nekeliantis balso tono), nestokojantis humoro jausmo;

19.1.3. vienodai tarnauti visiems bendruomenės nariams, nepaisydamas tautybės, rasės, negalios, lyties, lytinės orientacijos, amžiaus, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;

19.1.4. siekti tarnybinio ir profesinio pripažinimo sąžiningu darbu, remdamasis visuomenine veikla, taktu, gebėjimu rūpintis mokiniais;

19.1.5. saugoti savo reputaciją, nepiktinaudžiauti alkoholiu, nenaudoti psichotropinių ar narkotinių medžiagų. Netoleruoti seksualinio priekabiavimo apraiškų.

19.1.6. grįsti partneryste ir pagarba paremtus tarpusavio santykius, saugoti ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą, mokinių ar kitų asmenų akivaizdoje nežeminti kolegų;

19.1.7. nepervertinti ir nenuvertinti savęs bei kitų bendraudamas ir iškilus konfliktinėms situacijoms;

19.1.8. vengti nepagrįstų ir skandalingų tarpusavio konfliktų, kilus nesutarimams, siekti konstruktyviai juos įveikti;

19.1.9. vengti nesąžiningos profesinės konkurencijos tarp kolegų, nedalyvauti negarbinguose sandoriuose, neslėpti visiems darbuotojams skirtos informacijos;

19.1.10. suprasti, kad kritika, skiriama bendruomenės narių darbui, veiksams, sprendimams, požiūriams, poelgiams vertinti, neturėtų žeminti kritikuojamų asmenų (ji turi būti pagrįsta, konstruktyvi, taktiška, neužgauli, geranoriška);

19.1.11. elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai konfliktinėse situacijose, išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

19.1.12. tausoti ir atsakingai naudoti mokyklos turta, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas:

19.1.13. nerinkti informacijos apie asmeninį kolegų gyvenimą, nesusijusios su darbu.

19.1.14. objektyviai vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleisti nepanaudotas galimybes, kolegiškai patarti ir padėti vieni kitiems;

19.1.15. puoselėti pagarbius santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis.

19.2. Darbuotojų santykiai su administracija:

19.2.1. mokyklos darbuotojai ir administracija remiasi žodžio ir įsitikinimų laisvės, tolerancijos, demokratiškumo ir teisingumo principais;

19.2.2. mokykloje puoselėjama bendravimo kultūra, pasireiškianti tarpusavio pagarba, geranoriškumu ir mokėjimu susitarti (intrigos, užsitęsę konfliktai ir darbuotojų bendruomenės skilimas trukdo mokyklai atlikti savo tiesiogines funkcijas);

19.2.3. darbuotojai negali būti administracijos diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų bei antipatijų. Administracijos santykiai su kiekvienu darbuotoju grindžiami lygiateisiškumo principu;

19.2.4. administracija negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį darbuotojų gyvenimą, nesusijusį su darbo reikalais;

19.2.5. mokyklos vadovo vertinimai ir sprendimai yra pagrįsti realiais nuopelnais, faktais ir nešališki (pedagogai, siekiantys aukštesnės kvalifikacinės kategorijos, paremiami nepriklausomai nuo jų asmeniško artimumo ar paklusnumo administracijos vadovui);

19.2.6. darbuotojai turi teisę gauti iš administracijos visą informaciją, svarbią mokyklos darbui. Administracija negali nuslėpti ar tendencingai iškreipti informacijos, turinčios įtakos pedagogo karjerai ir darbo kokybei. Bendruomenei svarbūs sprendimai mokykloje priimami ir skelbiami remiantis viešumo principais.

19.3. Pedagogas su mokiniais:

19.3.1. remiasi abipuse pagarba;

19.3.2. pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius mokinių bruožus, tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendradarbiauti ir padėti kitiems;

19.3.3. vertindamas mokinių elgesį ir pasiekimus, siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti mokymosi motyvaciją;

19.3.4. siekia objektyvumo ir teisingumo, vertindamas mokinių pasiekimus;

19.3.5. elgiasi diskretiškai, kitiems asmenims neperduoda mokinio jam asmeniškai patikėtos informacijos, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

19.3.6. nepiktnaudžiauja savo tarnybine padėtimi;

19.2.7. yra tolerantiškas mokinių religiniams įsitikinimams ir politinėms pažiūroms, neprimeta mokiniams savo pažiūrų;

19.4. Pedagogas bendraudamas su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais):

19.4.1. konsultuoja tėvus (globėjus/rūpintojus) sprendžiant vaikų auklėjimo problemas;

19.4.2. santykiai su tėvais (globėjais, rūpintojais) neturi daryti įtakos vaikų asmens bei pasiekimų vertinimui;

19.4.3. santykiams su mokiniais ir vertinimui negali turėti įtakos jų tėvų (globėjų, rūpintojų) parama mokyklai.

19.5. Pedagogas:

19.5.1. turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais;

19.5.2. atrinkdamas ir perteikdamas informaciją mokiniams, laikosi objektyvumo, tinkamumo ir padorumo principų (informacijos negalima tendencingai iškreipti ar pakeisti jos autorystės);

19.5.3. gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami profesiniu požiūriu;

19.5.4. neviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams mokyklos reikalams.

19.5.5. siekia aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domisi savo srities mokslo naujovėmis.

V. ADMINISTRACIJOS PAGRINDINĖS ETIKOS NUOSTATOS

20. Mokyklos vadovas teikia reikiamą informaciją darbuotojams apie darbuotojų pareigas, teises, galimus padarinius ir kt.

21. Teisingai, tolygiai paskirsto darbą ar atskiras užduotis pavaldiniams.

22. Teisingai, išsamiai nagrinėja pavaldžių darbuotojų ar moksleivių pasiūlymus, geba teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus.

23. Naudoja suteiktas galias ginti bendruomenės interesus.

VII SKYRIUS

DARBUOTOJŲ ETIKOS TAISYKLIŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

32. Kilus tarpasmeniniam konfliktui tarp darbuotojų abi konflikte dalyvaujančios pusės turi teisę kreiptis į mokyklos vadovą.

Gavus informaciją apie Taisyklių pažeidimą, mokyklos vadovas sudaro komisiją, kuri per 5 darbo dienas išsamiai išanalizuoja situaciją, išanalizuoja konflikto priežastis bei aplinkybes ir priima sprendimą.

34. Su komisijos sprendimais supažindinami darbuotojai, galimai pažeidę Taisykles .

35. Už darbuotojų etikos pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, taikytinos moralinio poveikio priemonės (pvz.: pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviešinimas ir pan.).

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Laikytis Taisyklių reikalavimų – asmeninis darbuotojo siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose darbuotojų veiklą.

46. Etikos taisyklės skelbiamos mokyklos interneto svetainėje.